

P Å S K E I P Å S K E N

Av Hans Gaare

Ved Lersjøen

J. Geelmuyden

I vårt vinterkalde land er det naturlig at lengselen mot lyset og våren er særlig sterk. Påskehøytiden har derfor lett for å bli en soldyrkingsfest i ennå høyere grad enn selve solhvervshøytiden, julen. Fra store byer og fra mindre byer, etter hvert også fra bygdene, drar folk ut og opp i de hvitstrålende solfjellene. Høytiden bærer et voksende preg av den utviklingen.

Hvor sunt og lyselskende dette enn er, mangler en slik påskefeiring det vesentligste av det som burde gi høytiden innhold. Påsken i påsken er borte. Vi må åpne vårt minnes øyne og se den mørke skyggen av et kors som faller over påskens hvite snø. Vi må løfte vårt syn mot en mer strålende soloppgang enn mars—april-lysets stråleglans: Evangeliets budskap om en guddommelig seir over alle dødens krefter.

Vi må forstå det som et ønske om å hjelpe til med å bringe påske i påsken, når Nidaros Bispedømmeråd i begynnelsen av 1948 satte ned en komité med pastor Eirik Guldvog som formann. Komitéen skulle prøve å finne prester eller andre som var villige til å dra ut i fjellheimene og forkynne påskens budskap til dem som ferdes langt borte fra klokkenes klang og orglets toner. Komitéen gjorde henvendelse til styret for Trondhjems Turistforening. Og tanken om å få påskeandakter på hyttene ble mottatt med stor forståelse og hjelpsom imøtekommenhet. Resultatet ble at komitéen fant at særlig tre steder skulle få besøk: Syltraktene, Rørosområdet og Trollheimen. Til det første sted drog pastor Guldvog med reisekamerat. Res. kap. Sandvik drog alene til Røros og pastor Egil Krogstad fikk en sangkvartett med seg til Trollheimen. Da disse

Gjevilvatnet med Okla og Kamm'an

Arne Falkanger

besøkene på hyttene påsken 1948 var de første av den arten, kunne det vel høve med en liten beretning fra en slik ferd. Vi velger å følge dem som drog til Trollheimen.

To av oss fikk i siste liten ordnet det slik at vi kunne reise til Oppdal alt lørdag før palmesøndag. Men vansken ble da å få plass på toget. Mange hadde stått i kø i timevis for ikke å si dagevis for å sikre seg plass til overfylte tog. Hva skulle så vi stakkarer gjøre som først fredag ble klar over at vi kunne komme avsted? Togruten ble undersøkt. Godstog fra Trondheim 04,35, fant vi ut: Telefon til jernbaneu: — Er det anledning til å reise til Oppdal med godstoget? — Ja, selvfølgelig. Toget har en godt oppvarmet personvogn.

Det viste seg å holde stikk. Og ennå bedre, kupéene var tomme. Vi okkuperte hver vår benk og slumret sødelig. På Støren kom konduktøren inn og spurte etter billettene. Da vi ikke hadde fått

noen slike så tidlig på morgenkvisten, tilbød han seg å gå inn på stasjonen og kjøpe billettene til oss. Dessuten overleverte han en konvolutt — men dette var jo kompasset som jeg skulle hente på Heimdal st. Hvordan var det kommet hit? Konduktøren smilte elskverdig: — Toget stopper nok ikke på Heimdal, det. Men jeg fikk konvoluttet idet vi passerte. Da sov De.

Like etter kom han inn med morgenavisene. Slik kan en altså ha det på Norges Statsbaner lørdag før palmesøndag. I slike tilfeller blir nok ikke konduktøren en blankknappet snorpydet upersonlighet. Han blir et menneske, hjelpsom og elskverdig. På Oppdal kom han ut med skiene til oss. God påske og et oppriktig smil var det siste vi hørte og så av ham. På det tidspunktet strevet mange av de hurtigtogsreisende med å finne sine 72 timer i forveien sendte ski.

Men hva har nå skildringen av reisen med godstoget med turen til turisthyttene for å holde påskeandakter å gjøre? Jeg tror at reiseopplevelsene kan være et lite fingerpek for våre evangeliseringsmåter også. Det er slett ikke sikkert at en får de gledeligste opplevelser ved å følge de tilvandrede, de tradisjonelle former. Kanskje nye metoder, uprøvde arbeidsformer gir uventede resultater. Og ett er ihvertfall sikkert: Åpenheten, kontakten møter en ikke i flokksamvær, men der en møter menneskene enkeltvis eller i mindre grupper. Det gjelder både menneskelig og åndelig.

— — —

Torsdag morgen møttes vi ved Vognil vi fem som skulle dra sammen. Det var altså pastor Egil, Kåre, Christoffer, Otto og undertegnede. Det regnet jevnt og stille, så smøringsproblemet var enkelt. Christoffer hadde riktignok noen betenkeligheter overfor det grønne klistret, da han mente at det måtte passe best for sommerføre.

Det ble ikke sagt så mye på veien innover Gjevilvassdalen. Skiene gled stille, men uvillige i den våte nysnøen og skodda hang grå og lysdempende. Det hørde kanskje bra slik: Gikk vi ikke hver for oss og tenkte på den oppgaven vi hadde foran oss, ville det lykkes under slike uvante forhold å bringe påskebudskapet ut?

Den sanglige forberedelsen ville vi gi en finpussing oppe i lia. Vi fant ei lita høyløe som ble vår første sangerhall. «Kristus vår

Fra Okla mot Vassenden og Neådalssnota

Normann

hovding, du kjærleikens Konge», tonte ut gjennom den store døra og de gisne vegger. Det kom skiløpere forbi. De stanset forundret og lyttet: «Lov pris og ære være Gud som ga sin sønn herved.» De hørte på oss så lenge vi sang. De takket før de gikk videre. Skulle vi ta det som et godt varsel for vår ferd?

— — —

Det var trangt om plassen på Gjevilvasshytta. 49 skulle overnatte. Det var mer enn det dobbelte av antall senger. Men vándreturister er mennesker med høyt utviklet sosial tilpassingsevne. Med full rett kan det sies at få institusjoner i vårt land arbeider bedre enn turistforeningene når det gjelder å få folk til å kjenne seg som *medmennsker*. Et hvert voksent menneske burde bent fram være tilplikket å gå i fjellet 8 dager i året og leve på like fot med sine medvandrere! En kunne vel ikke på den måten ha noe håp om at de skillevegger i samfunnet som økonomi eller sosial posisjon setter, ville forsvinne. Men kanskje ville mange oppdage at disse skilleveggene slett ikke

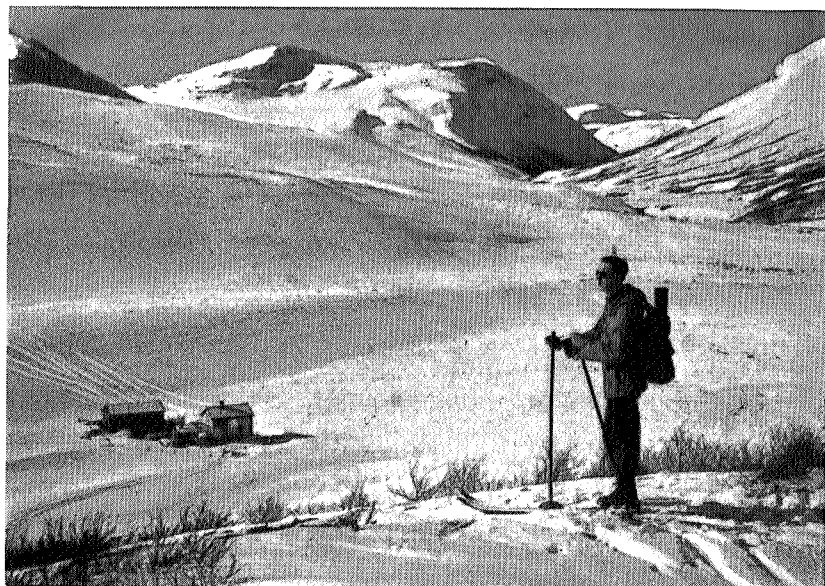
er uoverstigelige, de er gjerder som det er en frisk og sunn menneskelig sport å hoppe over.

En uvant plakat var oppslått på veggen ute i gangen på Gjevilvasshytta. Gudstjeneste skjærtorsdag kveld ved pastor Egil Krogstad, stod det på den. Plakaten var nok lest, syntes vi å forstå. Folk ute på trappa gløttet litt undrende på dem som kom. Hvem kunne mistenkes for å være pastor? Men nei, ingen kunne med sikkerhet si det. Da middagen var over — den var oppriktig skrevet storartet — samlet gjestene seg i peisestua. Lyset fra de brennende bjørkekubbene viste i flakkende glimt gråkoselige tømmervegger og typeforskjellige ansikter. Noen pratet, enkelte la kabal og et par flyttet langsomt brikkene i sjakk.

Litt forundring kunne en vel spore i noen ansikter da vi 4 stilte opp og bad om å få synge. Men oppmerksomme var tilhørerne, absolutt oppmerksomme. Det merket også pastoren da han holdt andakten etterpå. Og da vi alle reiste oss og sang, var det en stor og samstemmig styrke i: «Vil Gud ikke være bygningsmann, vi fåfengt på huset byggja.» Et medlem av turistforeningens styre var tilstede, og vi fikk takk for tale og sang.

Dagen etter brøt sola igjennom og toppene i Trollheimen lyste i sølvglans med blålige skygger. «Herre, vår Herre, hvor herlig er ditt navn over all jorden», sier den 8. Davidsalmen. Og Jesu eget bruk av naturen understreker den muligheten at den kan tale til oss om Gud. Det kan neppe råde tvil om at det ville være legemlig og sjelelig sunt å være mere ute i Guds frie natur enn folk flest er. Det betyr ikke at vi skal gi innrømmelser overfor noen form for religiøs naturmystikk. På dette området gjelder det at korset må få stråle over vidda. Men ordet om korset kan ikke leses ute av naturens bok. Derfor er forkynnelsen av påskeevangeliet et livsnødvendig supplement til de mektige naturinntrykkene fra Guds skaperverk.

Langfredag kveld var vi samlet i det store rommelige kjøkkenet på Vassli i Storlidalen. Mange ble sittende igjen etter andakten, de ville høre enda mer sang. De samme gode inntrykkene hadde vi også i Trollheimshytta lørdagskvelden. Påskedagen gikk turen over Gjeithetta. Det var en herlig dag. Trollheimen i sol er et betagende syn. Da vi nådde opp imot toppen, fant vi oss en lun plass og satte

Ved Jøldalshytta Svartådalen Geithetta

Schrøder

oss ned. Vi mintes hvilken dag det var. «Påskemorgen slukker sorgen» brøt den solsitrende stillheten. Vi leste påskeevangeliet sammen mens snøen omkring lyste i blennende renhet. En måtte uvilkårlig minnes det bibelske bildet om syndsforlatelsens renhet, ren som snø.

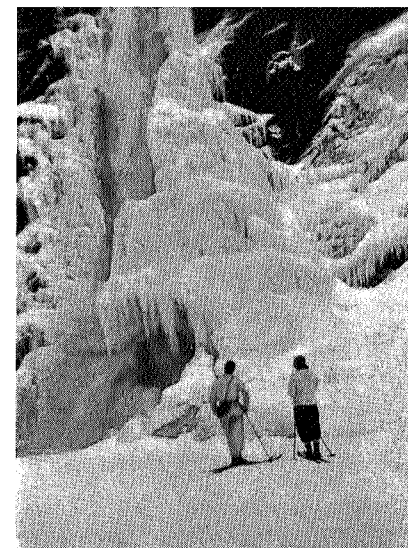
Da vi hadde nådd Jøldalshytta, og hatt et trivelig samvær der, kunne de tankene naturlig melde seg: Hadde vår ferd betydd noe eller ikke? Overalt var vi blitt vel mottatt og ingen hadde på noen måte gitt uttrykk for at vi var uønsket. Men likevel er det naturlig at undringen meldte seg hos oss. Jeg nevnte i begynnelsen en hending som viste hvordan en kan komme i kontakt med mennesker, når en på sett og vis ikke hadde ventet det.

Og la oss slutte med å nevne en liten hending som kan gi noe av et svar på undringen. Jeg stod i skymmingen nede i gangen i Jøldalsstua. «Hallo, er du kommet etter,» lød det i en tone som fra en gammel kjent. Da jeg snudde meg, så jeg inn i et fullstendig

ukjent ansikt. Jeg smilte unnskyldende — lett å ta feil i halvmørket. Han oppfattet situasjonen: at jeg ikke kjente ham igjen. Ja, er du ikke en av sangfuglene som sang for oss i Gjevilvasshytta? Den åpne tonen som var naturlig for ham fortalte at vår sang om påskens Herre ihvertfall ikke hadde satt skille mellom oss. Tvert imot.

Tidlig neste morgen, meget tidlig, var vi på tur ned til Grindal. Gjennom det kjølige halvlyset gren barflekke mot oss, svarte og uskjønne. Og rypene kaklet og snerret. De fortalte med all tydelighet at nå led det mot vår. Svartheten, uskjønnet ved barflekke var i virkeligheten de første bevisene på livets seier. Og gjelder ikke de samme lovene i menneskelivet og åndslivet også, når bare livsspiren er der? Men en vesentlig ting må til, lyset, det livvekkende lyset.

Med kjølig skyhet traff de første solstrålene oss i ansiktet. Men de vokste i intensitet og varme. Snart tok en til å merke at snøen og isen, alle livshindrende krefter sent men sikkert måtte gi tapt. Og i morgensolens gylne skinn oppe fra himlens blå søkte tankene en videre mening: Skal det bli påske i påsken, trenger vi å se livet i lyset fra den guddommelige oppstandelsen.

Brursløjan ved riksgrensen i Meråker